

~~770~~

769 12.

11

1869

7

11. szám.

1869. Május. 15.

"Hatal"
Első Eufolyam

A sárospataki magyarországi önképző sarsu-
lat közlönye. Megjelenik havonként kétszer, egymás a hó tükör
ostobák és asszonyok, kétszeri tevékenységben, kétszeri példányban.

Muki ur.

(tréfás leírás.)

Cajkópipa ajakában
Benne pompás csemeték
(Már hiába, a dohányban
Csak a kőni kell neki.)
I ha csupán dreszkönigek kap
Azs füstölni sem bírul.
Hogy ember Muki ur.

Ex az elv, hogy: ubi bene... "
Avas egy kicsinyt igaz-
de a mennél job, annál jobb
Muti ur dicsei azt.
Máskülönben, bármiképpen
A reform teng ajkainál,
Hye ember Muti ur!

Hölcomagás tolla simítja
- Ö naponta solva ér-
Hull is erre bőségre
Mindeninnem a babér.
Élnap elpletykál a Rock Cal
Korokeri munkáinál
Hye ember Muti ur!

Művészesnek nagy barátja
Cancos is tenés meres
Cáry balban - magam lássam-
Kapotk six endemjelet
Gracivó lejs a makurban
Anka is veme vital
Hye ember Muti ur!

Polisikás nem tudom
egy parshoz sem sarvok
Megis volc bays merce néli
A hal ódal ekkorig

Ókép fejei nemélys lakog lák
Ókive a balon sigyul.
Hyon ember etuki ar.

Primadonnák Rappakappák
Mora a sopp csak rajza áll
Egy moeoly, vagy egy sagaró meggy
Elet oss is iss kalál.
A Runkins fökéns. dicséri
Rá dicséret etri hull.
Hyon ember etuki ar!

Skunselen gyász leng. halapján
Rid sem veszést jöllekes;
Egy egy jörsobu barátos
Televig megemleges.
Bexkeg ós is földi csinik,
Rá dicséret etri hull
Hogy la egyezet májó Rimul.

A nyelv erevése
(Nekfoglaló beszéd)

Konunknak egyik leginkább művelé tudományás
pességbe vonhatlanul a nyelv tudomány kétti.

Jelenősegeré névre szedek őse küix a termé
Kessudomannyal az elsőség felett; de had
Küixjón, hiszen a küixés munkásvágot, a munká
sög előhaladását küil. - Küilben is nem csak
hogy melso, hanem volun pályatársak is, men
sárgul mind keszen ugyanakk, küixillik a le
vess, az előállás bírjon, küixalás alapja ulre
dig a meglesse. Küixalásban nem sokas arnak
a mult előléteire, hanem csak is arra, hogy
mit mond a nyelv, mit produkál a terméket.
É hogy ezen küixés csatlágyan a haladás
küil, musasja az, hogy jelenben az udalmi onun
kasság aligha musasjak fel oly sudomány, mely
a muveltesés terein oly rövid mult mellet
oly széles eredményre volna képes felmuatni,
mint épen a nyelvudomány. -

Mulja azontán van e sudománynak, mellesé benne
elő-egesen az emberiség gyermekkorába. Már fel
salaljak az a küixaknál, hol a nyelvteset, mint
a Kéda magyarakának legfőbb kulcsa (Hyma-
gyar museum III. Fuzet) nagy tövesséletben veske-
tils. De iss a nyelvteset nem mint küil, hanem
csak mint előléte fogatván fel nyelvudományról
sagasabb értelemben volni sem lehet. -

Teljes joggal állishasjuk tehát, hogy a nyelv
udomány az egyik, s meg ebben is a legkü
kelebbi küixak sudománya. Az ily sudomány

a prózékornak misticus huzel párosak, nem csak hanem egészen skatúrás prózájában nem elhesess meg. Akon csodák korában a kis hírsi néke előss sorsába koross dolgokas a sudománynak talán illeszkesebb hírsi néke elebe állítani vilos völs. - s ily vilag néket melless, hogyan is viragozhatoss volna fel akon sudomány, mely a bekínsely katterbe mondása melless, egyedül csak a szabad vixogalodás terén moxoghas. -

A mint az újkorban a szabad vixogalodás napja elesse hírsi e sudomány, az újjából, kikelve csakhamar csodálók és művelők csoportját vona magához, kik kívül nem egynek sikenile felfogni az Ariadne fanalt, s behatni a nepek őskorába, s kutatásait a nyelvök és nepek tisztább osmerete követé. Mikéint Csengeri monda a sphinxek korában li alszolat hallunk, megközlálnak amax ónási sön pácsok, az emberi törsénetek katarkövei, s exred evelről regelnék nekünk, kora meg sejtelmünkkel sem bírunk behatni. -

ek övkehasonlissó nyelvudomány, melyről du gossy az jegyzi meg, hogy az minden nyelvi rebesi törekeveink koronája, elvess bennin keta népek első előállási moxkanatáig, mers a midon felsalalja a nyelv legelső csirjét

első alaktulaját, ugyanakkor felsalajja a népek
életkezelését, miután tapasztalat által sancti-
onals igazság az, hogy nyelvben él a nemzet.
Ez az igazság egyözen bírsos alapul hol-
gát a nyelvűdésnek, meghatározása alá venni
a nép életét, s a nyelv fejlességéből bírsos
következtetést vonni a nép műveltségi állására
Igen, mert a hol már pangásnak indul a
nyelv, pangani kell ott a nemzet; életnek is
hol pedig ez pang, ott nem bírsos elég élet-
sija fele' közeledik a nemzet, melynek életforrását
nyelvre hordozza magában.

Ily lenyeges igazságok mozzanat lévén
a nyelv fejlessége a népek életében, méltó
hogy figyelmünket ne' vessük, Redőven a tárgy
első részébenél midőn Rindébe tessük: hol
vette magát a nyelv, s hogy jussot az em-
ber annak bíróságába.

(Folytatásul.)

Tizza szereleme
(Rolsó; elbeszélés.)
(vége.)

Melék bellitornját felvette, letette;
De nem alsa' kornját a gyongyörö" bor ma;
Mikénska kivire valamennyi, ceppje
Jozonyu kinkokkal mari merög volna...
Hol a mulasókra, hol a hókra fordul
Roi' homloka gyongyörö" veritike csodals
Agyában ekernyi gondolat solangves.
"Mi mosta le rólam ez istonyu falsó?"

Magd mins a ki hossa mely alomból' ébred,
Veritike arczát lassan lesönilvén
Revedni valahol egy karcki esleides
Szapora lépessela termen körül mén.
"Labolás meg nyerges hamar a lovamra!
Tudjatok-e? Rónám temetése van ma.
Ti maradjatok itt; megyek egyedül én
A kórházasavárból gyors lovára ülven

A mulatók ott bens' fájón vesztésugnal
"Tizza hó" agyában megbomlott az elme...

Vajon kora tünst el? ... és indulnak usnak
Usná az éjben lovakra kelve
De usól nem észle; Mi sűrű kora' sés
S az égre sohajsván letke nyugalmás
Vissza fordulának magas ékavárba
Hol öket az urnó temetése várta

Tízra hők pedig mens, merre kora visse
Élsalan usalon a béröchen álsal
Mens a temetése, nem gondolva mikké
A ködös éjben borongó homályal
Flanem mire pirkadt a hajnal sugára
Ost lengessa ködben magas ékavára
S fárast pangója hangosan nyensve
Bajel urának jövetés megvissze

Stomban a család a kapus kisánna
De Tízra nem ismer beemve reájok
Stomonun tekintest sés a mohos várba
S nérdesse: mitor kora temetés nálol?
S hogy a Anna sija meg van-e már ávva
Bámulva nézsek a család egyhátra:
„Itt ily halott nincsen“ ... „Igy igen, kutom már
Válen piken az a völgy, halomnál

De a völgy ölére akutan elindals,
Keresni halossját kartány riabomban
Rebelen usána iszonyatos kinduls
S jaj kava sés hangross a melle vadonban

Hol hulladoxos mára jalevel saigán
Madarai felfokis pusztára kisérván
Hol az erők annya fíjszokogással
Jár vala immáron a völgyeken álsal.

Él is kelt, le is kelt a nap östki úján
L'elprósolt barátsáns a hervadó tájszal
Hedegülő jennyel mor meszkre jutván,
A far hervadó lombján sugara meg áshull.
Arbolsi lampakéns a gyászoló tájra
Voss veszkés jennyel egy kisse megállva
Egyre nékilobban, s mint haloski fátynál
E' bomla tájra kőceliben s távol. —

Jó Tivka elneki a komoru tájra
És nék keme kudna rá' ejeni könnyet
De keme nek még ily forrása nem kámadt
Hogy egészi tünye lenne töle könnyebb
Kincs könnye jajának mi kmosná' tünés
Kincs könnye mitöl mely jajalomja künnele
A komoru tájra kériadja jajjal
Kesske kugax arsan dagadó morajjal.

"É' büvös erö a Csada termékekben
Ki patakos nyitva a tímör legyi kiltán,
Ki harmatos epekk a virág kekelybe
É' négy kegyeternmel künamiban ist várn
Ejűd meg kemeimben nyitva a könnyeli ájút
Mik kivem sebeit enyhítve bejájál"

Egy könnyes a linnale mely dul kebelemben
Naxra veri a vész durkado' eremben.

De csilapokló végre ajakain a pajzok'
S pusksa bolos ajan levél kimenülve,
S hang uti fülét meg siralomban kalokó
Fájóbb az vérénel valahol könnile.
Ha a sudon evőn mely boszalom árad
S tirato könnyeként valamennyi fánale
Sarguls lombja pereg ide oda szállván
A komori öknél halottsi határan.

Elhajd mintha kemére álom keke szállna
S kibélna könnile a sós kaja már már
S mintha kepi kesimék volna varad álma
Hajnali kiborhoz kuszoló világnál
Hofejér fűsreit lebocsátva gyászban
Vda allt elébe az éji komiályban
Egy komori tündér, siri keme ánya
Hofehelyként imlőst a komorotájra

Stusán költ koxka' skánó skive hangján.
» Skép ifjú bajnok tudom a keservek,
Mi segéd e tájra buzdokolni hajsván
Sküntelenül ülvök, skakadastlan kerges.
Meghatotta keblem fajdalmas sivalma
Ri vagyok e kulló lombu estök annyja.

Legisél továbbon, s keressék tovább
Szomoru gyászodat melyen megfontolvan.

Legottan a tündér emlínté skárnyát,
Mely serkes felhőkén a földre senile
S megrázza hajánál s kerse omli sátrát
Villámokat onsa mindenest Korile
Majd utve sanyat a legyormos magának
Szikkalé skakadorttal endőle ropogának
Messek pitevilő nagy skárnya kedése
Mely barna homálykén az égbe felére.

De bevona' uffens, s nyomában a saját
Csillagos égőel kivevile upa
S ime a beres alján Tiska hol elalvél
Tömvor skilla mered az égbe nyulva
S belőle vix arad a Tiska folyója
Habjába imölven Gyorska meg Rina
Amaz a Lyblessul, ez a Petrovatul
... Regi rege köl igy a nép ajakánul.

.... Gyorsan koldu arja vönlé folyamánál
S kugó fusamottal a mulszal ölire
Regi regeis dolgok hurben ha valának
Lekulltal e senger esőndes feneleire
S ha tudni lovargunk rólok egy kes hangos
De le kell bocsásnunk a buvár korangos
S felhözni a mélyről a betakaró sikkos
Skaravok eredel mit erlenel itt ott

Az agape

- egyháztörténelmi tanulmány -

(: folytatás :)

Ezen tessvéri vacsorát, minth a mely meg akkor az
az vacsorával való összekövésre - mindennap reger-
ték. "Ei mindennap egyenlő akaratával a templom-
ban valának, és halkanként a kényes megörög-
ven esznek vala, nagy vrommel és kisza kivétel:
(: ésp. csel. 2: 46.)

Így a keresztények a napontérsi ismétlés
dackára - ezt nem hogy meg nem unják, és mind
annyiszor kisza kivétel s vrommel járulnak cher-
skül abban találhatjuk, mint ugy az agape, minth
a keresztények első vallásos szokásai saját benső
életük szabad kifejezései voltak. Et Regyelem (mond)
Revisz Imre - minth iszeni élet az új élet szerén
mindenütt boldogító szabadságos kelés.

meg kell említenünk még az első keresztények
nél az agapeval összekövésről tessvéri inckevénye
az ugynevezett tessvéricsókot, vagy bélecsókot.
Ez első keresztények nevezetesen, midőn össze-
gyülekezének eskenként az agape megfarká-
lára, mindannyiszor megcsókolták egymást.

Amíg az teljes rokonságában állott, addig valóban
egy családjú, mint a magát ez uton nyilvánított
keresztényi kerestet pecsétel.

Családom aronban ily rokonságában sem az agapé, sem
a testvéricsök nem állott fenn sokáig. Kérem már egyes
helyeken, mint például Rómszékben az agapé palást
ja alatt görög bakanaljai keresztmivolt kerestel becsúfolt.
Er ok, hogy Pál (I. Kor. 2:33,34.) fedő a gyülekezet, hogy
náló az agapé az gondogol vesztől, a kegyetlen ki
tarásával - dobódással' fajult. Nem különben a test
ven csok is, eredeti jellegis levesterve, az is
keziveg felingerelője lön. - Erök voltak azon okok,
a melyek miatt a his nevetes intexmém az arra
Csorától, mint annak ünnepléso méltóságis
hasznokozási dolog, a II. Katak régen elválaszta
sott. Erénk az arvadora a reggeli isteni szök
lesnel lön "Kicgöskitő" veske, az agapé pedig ma
ratt egykénien esseli vendégeskedésnel. -

Ily különkakatáiban, sily elvontsáskald
jában a negyedik kaktadig tára fenn magát, a
midőn veskint a kebleben mmás meghűs kereszt
tyeni keresztel fogva, veskint a proganyolnalmis
malodásai miatt, kik az, tárdadalmat felforzati
össze csüvesek gyulhelyenel seknessit-el
enyessett. - (folysáskald.)

Diakon elmenyéből
- elbeszélés -

Iskolaink az egyik batyammal Lehel egyúttal
H...n végzők. En még bejártam a kedves voltam, hanem
akár már hiszem annyit, hisz jászossággal az a testi
caban, hogy tudtam Kulönbözőkkel senni a kép és
vált köröket, kivált ha leányokról volt szó; s ha
keris tehetem nem mulasztgattam el a csinosabb
leányoknálak udvarolni; mely tulajdonságommal fog
va ragadt azsan neam ez a vesztelmes titulust: "A Kis
Kölnyárvó"

Batyám már elskoránál fogva is sokkal higgad
tobb gondolkodásu volt mint én; sőt csak akén nem
készttem, hogy mindig orvosságta jó tanácsot, sőt aha
neha gyöngyöztelen módon is igyekezett az fejembe-ille
köleg hasámba verni. Nem volt mit tennem. A jó
tanácsokat képen elbocsátgattam a fejem mellett, a
komolyabb információkat pedig sürtem mint egy
kőköpön márcs. Az a rögzítésem volt hogy a le
anyak mindig csak rólam, nyaklendamról, bodros
farsú hazamiól beszélgetnek. Nagy feju, s kiste
buda minetékü batyammal fel se tettem, hogy en
gem élen a tieren felül tudna mulni; az igaz hogy
testimomumai sokkal jobbak voltak. No de sarrank remes.

Okéj decemberi vasárnap volt. K... az éjéim élenfő-
bongos fagyasu kánok juskossak keresésül.

Kiallozzam batyammala kapuba, minde mondani
korkas guszálai a vilagos. En e melless valamelyik
esmerő-sommel keressem volna kánkarni is. Batyam, nem
tudom mit akar.

- Kérd csak se firkó. monda' batyam egykorre 120
koss nyereséjével - ugye hogy éda meg Berra il akon a
koxelgő kánon.

- Az kiden épen rájok vársam-gondolám én-
ta nélkül hogy batyam keresere feblsem volna, kerselen
a kánkor agrossan, is évárevetlenül elfoglalam akon
helyes, mely kkeskedil vala leghatal ak inas kánára.
Kig akkor nem kégyenlertem az ilyeneket; meg akkor
meg volt rársam az a boldog kermévkesséig, melyes
wómulsával elksurals valam az emberkel való komolyabb
ennskeség, mint arulgasi ven kofa kete a gyümölcs ude
hamvát. Bisszatekintven a faképnél hagyoss ká-
tyamra, kimondhaslan clokesset kerssem bostkankodá-
sát is tehesetlen fenyegetés, s elmemben már lakol
járné keresem akon isleget, melyket kapandó valél
midőn a bens ülöl beitelgetise voná magára
figyelmemet. Censasyról beitelset, is az kete
sül salpig en vólssam; az igaz hogy batyam is Berra

J.

ly vôle, hanem mit sorodtem én most más Pentády
val a világon.

- Igazán Isten nem volt elvéve van.

- Ugy-e

- Valóban csinos fia, s hozzá művelés is.

En csak egy hírszem a kánka hatálya, s nem vôle
a világon az a kincs, a mién sudokra adtam volna
az imádott hölgyetnek, hogy becses farsaladással
keressenek valék kiballgassák. Még melyebben eluródtam.

- Ah csak egy leveles südnél kérebe jászani -
mondá' Ida egész kedveddel... Hancem sud-e mit
fogok esze kedni.

- Kiráncsivá tessz.

- Nos halló. Este, ha elöttünk járál, a mit
senedesen senni szokott, ablakomat kinyitom; akkor
bírónyosan vészekint - a többi ártán magától jö'.

- Helyes - Kialsa' tapasztalva Bessa. Egész Kis csal
kivényes regenyköznö tess belöled.

- Pé' tessék gondolani - én, ambar nem sere
tele esve járni; de Idén e pillanattól kezdve Kis
késsem volna három egész késgnem memni a tör
kar fele.

Ártán kóronyos dolgotról folya beszélgetés
s nem sok utó' múlva visszatérünk a városba.

(Folytatás -)

Óvris Balomai Margha László új javain Belonykossal
Képirod Kálteck. bőségesen; kárunk. nyúló kárunk. fűre kórtó

